

Baile Brigín

Ceist 1

Beidh tú ag féachaint ar ball ar thuairisc faoi na hathruithe móra atá le teacht ar Bhaile Brigín. Sula bhféachann tú ar an mír, an féidir leat féin agus an duine in aice leat Gaeilge a chur ar na focail agus na frásaí seo?

1. investment _____
2. in the north of Dublin _____
3. to develop _____
4. coastal town _____
5. harbour _____
6. riverside walks _____
7. renewal _____
8. exceptional growth _____
9. residents _____
10. the survey results _____

Féachaigí ar an mír den chéad uair le feiceáil an gcabhróidh sé sin libh iad a thuiscint.

Ceist 2

Bí ag obair leis an duine in aice leat. Féachaigí ar an mír den dara huair agus scríobhaigí cuntas gearr ar ábhar na míre. Bíodh eolas faoi na nithe seo a leanas curtha san áireamh agaibh:

- méid airgid
- suíomh
- áiseanna nua
- an méid a bhí le rá ag Beirní Ní Cheallaigh
- an méid a bhí le rá ag an Ollamh Brian Mac Craith
- cúis na hathnuachana

Ceist 3

‘...i mBaile Brigín...’

Éist go cruinn leis an mír arís agus scríobh síos gach sampla den urú a chloiseann tú inti. Bí in ann a rá cén fáth a bhfuil an t-urú sna samplaí a bhreacann tú síos.

Ceist 4 ‘...athruithe *móra*...’

Bain amach na lúbíní sna samplaí thíos agus cuir an fhoirm cheart den aidiacht sna bearnaí.

madraí (beag)	_____
stocaí (buí)	_____
gluaisteáin (gorm)	_____
súile (glas)	_____
daoine (aisteach)	_____
leabhair (suimiúil)	_____
ceachtanna (casta)	_____
tíortha (bocht)	_____
cathracha (dainséarach)	_____

Ceist 5 Féach ar na focail thíos. Bhí focail ar comhchiallaigh leo iad le cloisteáil sa mhír, cad iad?

- láidreacht, a lán
- ar fheabhas
- an duine
- a dhíth
- as míosúr
- speisialta
- taobh amuigh

Ceist 6 Déan an ghníomhaíocht seo leis an duine in aice leat.

Samhlaígh go bhfuil 20 milliún euro le caitheamh ar an mbaile is cóngaraí daoibh. Déanaigh liosta de na hathruithe ar fad a dhéanfadh sibh chun an baile sin a fhorbairt.

Treoracha agus Freagraí

Ceist 1

1. investment	<i>infheistíocht</i>
2. in the north of Dublin	<i>i dtuaisceart Bhaile Átha Cliath</i>
3. to develop	<i>a fhorbairt</i>
4. coastal town	<i>baile cois cósta</i>
5. harbour	<i>cuan</i>
6. riverside walks	<i>siúlóidí cois abhann</i>
7. renewal	<i>athnuachan</i>
8. exceptional growth	<i>fás as cuimse</i>
9. residents	<i>cónaitheoirí</i>
10. the survey results	<i>torthaí an tsuirbhé</i>

Ceist 2

Féach an script.

Ceist 3

'i dtuaisceart Bhaile Átha Cliath' – urú tar éis an réamhfhocail shimplí 'i'
'ón bpobal' – an tuiseal tabharthach, i ndiaidh an ailt
'i ndán' – urú tar éis an réamhfhocail shimplí 'i'
'i gceist' – urú tar éis an réamhfhocail shimplí 'i'
'ar an mbaile' – an tuiseal tabharthach, i ndiaidh an ailt
'ar an gcuan' – an tuiseal tabharthach, i ndiaidh an ailt
'ar an bpríomhshráid' – an tuiseal tabharthach, i ndiaidh an ailt
'leis an gcaisleán' – an tuiseal tabharthach, i ndiaidh an ailt
'i gceannas' – urú tar éis an réamhfhocail shimplí 'i'
'ar an bpobal' – an tuiseal tabharthach, i ndiaidh an ailt
'go bhfeicfidh' – urú tar éis na míre briathartha 'go'
'i gceist' – urú tar éis an réamhfhocail shimplí 'i'

Ceist 4

madraí (beag)	<i>madraí beaga</i>
stocaí (buí)	<i>stocaí buí</i>
gluaisteáin (gorm)	<i>gluaisteáin ghorma</i>
súile (glas)	<i>súile glasa</i>
daoine (aisteach)	<i>daoine aisteacha</i>
leabhair (suimiúil)	<i>leabhair shuimiúla</i>
ceachtanna (casta)	<i>ceachtanna casta</i>
tíortha (bocht)	<i>tíortha bochta</i>
cathracha (dainséarach)	<i>cathracha dainséaracha</i>

Ceist 5

láidreacht, a lán – neart
ar fheabhas – go hiontach
an duine – an té
de dhíth – ag teastáil
as míosúr – as cuimse
speisialta – ar leith
taobh amuigh – lasmuigh

Ceist 6

Is féidir gach beirt a chur ag déanamh an phlé seo agus ansin tuairimí gach péire a phlé leis an rang iomlán.

Siún Nic Gearailt

Anois tá infheistíocht 20 milliún euro le déanamh i mBaile Brigín i dtuaisceart Bhaile Átha Cliath. Faoi phleananna nua a¹ bhfuil sé d'fheidhm acu an baile seo a fhorbairt ina bhaile cois cósta, tá tuairimí á lorg ón bpobal. 30.5 bliain d'aois ar an meán atá pobal an bhaile seo.

Caoimhe Ní Laighin

Tá Baile Brigín 30 ciliméadar ó lár Chathair Bhaile Átha Cliath. Tá athruithe móra i ndán dó - plás nua le bialanna, cuan, siúlóidí cois abhann agus neart rudaí eile.

Peadar Ó Castaigh, Baile Brigín

Tá sé i gceist acu breis agus 20 milliún punt a chaitheamh ar an mbaile. Beidh siad ag infheistiú² ar an gcuan, ar an bpríomhshráid agus ar na páirceanna.

Beirní Ní Cheallaigh, Staráí áitiúil

Tá Caisleán Bhrí Mhór thall ansin agus tá siad chun páirc mhór a chruthú in aice leis an gcaisleán. So, beidh sé sin go hiontach. Téann tú ... daoine tríd an bhaile seo agus ní bhíonn a fhios acu fiú go bhfuil an trá ann, cé go bhfuil sí go hálainn mar thrá. Tá sí (I mean)...go háirithe an samhradh seo, bhíomar go leor ann agus is aoibhinn an áit í.

Caoimhe Ní Laighin

Deir an té atá i gceannas ar an straitéis seo a fhorbairt, go bhfuil an athnuachan seo ag teastáil, mar go bhfuil fás as cuimse tagtha ar an bpobal ansin le déanaí, gan na háiseanna cuí le freastal orthu a chur ar fáil.

An tOllamh Brian Mac Craith, Cathaoirleach Ghrúpa Ceannasaíochta Bhaile Brigín

Is baile ar leith é Baile Brigín, mar is é an baile is óige nó an daonra is óige in Éirinn - gar do 30.7 bliain d'aois. Rugadh breis is 28% de na daoine ann ó lasmuigh den Stát. Agus tá méadú mór tagtha ar an daonra, breis agus 70% ó 2006 go dtí 2016.

Caoimhe Ní Laighin

Déanfar suirbhé i measc cónaitheoirí anseo go bhfeicfidh Comhairle Contae Fhine Gall céard go díreach atá ag teastáil uathu ón infheistíocht seo. Bunaithe ar thorthaí an tsuirbhé sin, foilseofar straitéis an bhliain seo chugainn, maidir leis na spriocanna agus an líne ama a bheas i gceist leis an togra seo.

Caoimhe Ní Laighin, Nuacht TG4 i mBaile Brigín.

---

¹ go bhfuil a dúradh

² ag infheistíocht a dúradh